

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Reverendi Patris Martini Stredonij Soc: Jesu

Schwertfer, Wenzel

Pragæ, 1673

Caput XVII. Quæ specialiter in Regimine observaverit, respectu Dei, sui, & proximi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-43132

CAPUT XVII. IOE

illa sua qualitate persistens, ad formam eorum qua imprimuntur, semper convertatur ac transeat; quin potius debet esse velut quoddam adamantinum signatorium, ut inviolabilem mens nostra figuram, sui semper custodiens Characteris, universa qua incurrent, sibi ad qualitatem sui statûs signet, atque transformet: ipsa verò insigniri nullis incurfibus possit.

Quod si tamen necessitas vel infirmitas alicujus postulabat subinde prudentem convenientiam & mutationem: etiam tali statu à constantia recedebat. Sic ad quendam Superiorem scripsit: *Non miretur me tot mutationes in Ordine Personarum facere; cogunt me ad eam plurimi Patientes, quos Pica parturientium egritudo quotidie aliter, atque aliter afficere videtur.*

CAPUT XVII.

Quæ specialiter in Regimine observaverit, respectu DEI, sui & Proximi.

Post præmissam cujusvis Regimini Decemdialem abstractionem, quâ retractus à negotijs soli DEO vacabat, tria hæc destinabat imprimis, ut Mundities per Domum appareret ubique; ut quibus eas ex officio tractare non competeret,

burfæ & peculia privatis negotiatoribus penitus
 tollerentur; & ut finguli domestici quoad vires
 ferrent, fati superque laborum & occupatio-
 num haberent. Munditiem enim ad ædifica-
 tionem; rigorem paupertatis ad benedictionem;
 onera ac labores ad quietem Domûs Religiofæ
 apprimè conducere, existimabat. Et quia Re-
 gimen ut pleræque actiones humanæ tendunt
 in se, DEUM & proximum, qualiter se in hisce
 tribus habuerit, videndum. Rationem tem-
 poris constantem habuit, nisi gravius negotium
 præmitti leviori postulâset. Matutinum tem-
 pus ad septimam DEO, per Meditationem,
 Orationes vocales & Sacrificium destinabat. à
 Sacro & gratijs, Ministro Domûs exequenda
 per diem, commendabat. tum seria bihorio
 circiter, quæ deinde post preces à secunda horâ
 iterum resumens interpositâ Domûs & Offici-
 narum visitatione, ad medium quintæ, salvo
 semper cujusvis aditu, trahebat. reliquum ho-
 ris matutinis & lectioni Thomæ à Kempis aut
 succosi alterius, & mandatis deinde in crastinum
 Ministro datis, concludebat. Horas verò illas,
 quæ distrahendo animo à mensa conceduntur,
 non alijs penè quàm Infirmis quoad liceret, (Sab-
 bato vespertino excepto, cujus horam abstra-
 ctioni & silentio, in gratiam Divæ Virginis con-
 secrabat) sibi facundiâ donabat.

Secre-

Secreti quoad sua & alios, mirè tenax. nulli sua communicans, nec ad ullum recurrens amicum, nisi DEUM. Litteras quæ à Superiore ad se mittebantur, nunquam alio præsentate aperire, aut legere, sed nec illa quæ alio Superior commendabat, subditis referenda, iisdem verbis referre, sed solam voluntatem innuere consueverat, nè frustraneâ indagine, ab inquieto aliquo verba posita ponderarentur. Nihil non consulto DEO & profunda ratione aggredi, sanctum habuit. quod si res consilium plurium postularet, vivacissimè proponere, nihil præcipitare, non affectum in partem inclinatum ostendere, non fumosis suggestis rationibus & in speciem plausibilibus moveri; circumstantias omnes enucleare, neque suum sensum & consilium manifestare, sed re DEO per preces, Consultoribusque commendatâ, statuere demum & constanter absque perturbatione ac negligentia exequi, quod auditis humanis & cum DEO collatis rationibus in Domino faciendum, judicasset. tranquillus ex quocunque rerum eventu, cum in electionibus consilij, omnia præmiserit, quæ sibi juxta DEUM, rationem, leges & consilia, iuxta visa fuerunt.

Respectu aliorum benignus & longanimis, in lenitatem & liberalitatem magis propensus. dicebat: quòd sit factus Superior non ideo

ideo cessavit esse frater, nec exemptus ab illa Regula, quæ jubet in animo revereri omnes, & pro se superioribus in virtute haberi. Altè possidebat nimirum illam Cassiani sententiam: *Evidens indicium esse, animæ nec dum vitiorum facibus eliquatæ, in criminibus alienis non affectu misericordiæ condolere; sed rigidam judicantis tenere censuram.* Quanquam altioribus rationibus à Divina charitate postulatis, ad fraternum amorem se obligari videbat. Divinæ inquam longanimitatis & charitatis exemplo, quæ ut loquitur S. Damianus, *videt ignominiam tuam nec revellat. videt & tacet; videt nec manifestat; videt nec judicat; videt nec vindicat;* quantum Regulæ atq; animæ status tolerandum permittit. Ideo etiam in corrigendis quibusdam castigandisque humanis excessibus, modum servavem adhibuit, curando culpam legi cuidam, qui quempiam, lignum quod findi poterat (truncum intellige) compellasset. ità tibialibus à lectica unius ad alterius transmeantibus (intellige absque licentia mutuò acceptis) reditum imperavit. ità cuidam qui matutino somno faventior erat, in triclinio indulgit ut per notabilem mensæ partem, sacco stramine farto repausaret. Poterat dici de illo appositè quod de Communi, ut loquimur, Sanctorum Ecclesiæ, dixit S. Bernardus, & Sancto Malachiæ applicuit: dicens illum duabus alis

evo-

Coll: II.
c. 10.

Serm: 56.

evolâsse ad sanctitatem: *fide & lenitate.* juxta
 illud Ecclesiastici: *In fide & lenitate sanctum fe-* ^{6. 45. 4.}
cit illum. *Fide,* inquit, *calcabat mundum; leni-*
tate dura qualibet & adversa equo animo tolerabat.
neque enim hominibus sinè lenitate non plus quàm
DEO sinè fide placere possibile esse. Et quia unum
 ex principijs habuit; nullam virtutem esse, à la-
 psu tutam, ideo compassionem habendam cum
 proximo ubique, subjecto præsertim sibi, nite-
 batur habere, sentiens illud Gregorij Magni:
Neesse est autem, ut cùm peccatores quosque conspi- ^{homil: 31.}
cimus, nosmetipsos priùs in eorum calamitate deflea- ^{in Evang:}
mus, quia fortasse similibus aut lapsi sumus, aut la-
bi possumus; oportet autem ut sollicitè discernamus,
quia distractionem debemus vitijs, compassionem na-
turæ. sic enim feriendus est peccator, nutriendus est
proximus. Themistius in Valentis laude, ait be-
 nevolos ac lenes, præclarioris esse naturæ, dicam ego ^{Orat: 9.}
 præclarioris virtutis & sublimioris sanctitatis;
 pluraque in animabus subjectis efficere, lenita-
 te ac mansuetudine, quàm mille torvitibus.
 ita ille de Principis Regimine: *Qui quidem omnes*
præclaram naturam hominum assecuti, id intellexe-
runt, nihil ad alliciendam voluntatem esse benigni-
tate ac beneficiâ, longèque id esse optimum Princi-
pi, amore ac gratiâ subditos allicere, non metu ac ter-
rore dominari: hoc enim fit ut volentibus, illo ut in-
vitis ac detrectantibus dominetur; & benevolen-
 O tiam.

*tiam quidem viribus nunquam, benevolentia verò
 quam plurimas vires expugnatas atque eversas esse
 comperimus. S. Ambrosius Solem mundi appel-
 lat benevolentiam; quo sublato, quid aliud quàm
 tenebræ, quàm humani commercij cessatio ac
 plenæ feriæ? quid inquam aliud, quàm bruta
 prodeuntia è cubilibus, ex umbrosis cogitatio-
 nibus, inquietudines, suspiciones, phantasiæ,
 melancholiæ? posuisti tenebras, & facta est nox:
 in ipsa pertransibunt omnes bestia sylvæ. ad tene-
 bras & noctem phantasiæ; pertransibunt illa,
 quæ nigra omnia videbuntur; non quòd sint, sed
 quòd tenebræ sint. Pulchrè denique S. Hiero-
 nymus: unus benevolentia pilus magis trahit, quàm
 centum boves. Bene nimirum voluit omnibus
 P. Martinus; bene affectu dulci; bene correctio-
 ne mansuetâ; bene longanimitate & compassio-
 ne ad illos, quos ejusdem gubernationi DEUS
 crediderat. Quibus etiam accuratum præbuit
 ex se ipso exemplum, ut non esset ex Dominanti-
 bus in Cleris, sed forma gregis factus. memor dicti
 S. Chrysofomi: eum qui regendos alios suscipit,
 tantâ decere gloria Virtutis excellere, ut instar Solis
 ceteros veluti stellarum igniculos in suo fulgore obscu-
 ret. Neque solis debere lucere præsentibus, sed
 ex vita sua toti posteritati, ut Vita Patrum, sint le-
 ges posterorum. Id quod pariter D. Bernardus
 exigebat: Non quales sint alij, sed quales ex vobis
 fiant*

l. Offic.
6. 32.

Ps: 103.

Nov: l. 2.

in Verba
Pauli ad
Tim: 3. 2.

fiant, quantum in vobis est cogitate, non solummodò qui modò sunt, sed & qui post, futuri sunt, quos in proposito sancto estis habituri imitatores: ex vobis enim, ex vestro exemplo, & vestra auctoritate, in religione hac pendere debet tota posteritas.

Præter affectum dulcem, longanimitatem, lenem correctionem, & exemplum bonum: Vitam etiam suam offerebat in proximi commodum & salutem. Operam certè Infirmis planè indefessam per se & Ministrum Domûs exhibebat, cui quinquies minimùm Infirmi visitationem per Diem, præter suas frequentes, commendabat, afflictos solabatur, & verò etiam absente Medico (peritus enim erat admodùm artis Medicinæ, ob investigationem mali & remedia collecta) sublevabat. Eo denique progressa fuit hujus viri, virtus charitatis in proximos sibique subjectos, ut cùm ab eo ceu Provinciæ Præposito, pro ternis Nostris in captivitate Svecicam abductis, immane lytrum hostis petijisset, ipse numos quidem sibi suppetere nullos, ceterùm si ità juberet, Sancti olim Nolani Episcopi Paulini, vestigia lecturum se, & pro redimendis Christi servis sponte captivum propediem affuturum, Hosti responderit. Exactis denique in gubernatione annis vicenis, obnixè petijt, & obtinuit gratiam instituendi menstruam sui per sacra Exercitia collectionem, di-

cens: æquum videri, ut sibi hæc requies spiritûs, ante Requiem æternam concedatur. quo tempore ad pietatem transacto, instar minimi Tyronis Rectorem ejus Collegij, conscientiæ suæ Rationem redditurus adiit, & pro peste infectorum obsequio, adductis gravibus Rationibus, exponendum præsentavit. ità omnis ejus vita, de DEO, Societate nostra, deque proximo, perpetuum merendi studium fuit.

C A P V T XVIII.

Cura maxima suis subjectis providendi de spiritualibus.

Ræter suprâ dicta & posita, multum ad regiminis facilitatem & verò etiã felicitatem conducere curam quæ tribus constaret, arbitrabatur. in providendo corpori necessaria, in ordinando quæ spectant ad mores, & in procuranda inter sibi subjectos exacta mentis puritate. Hinc salvâ rerum corporalium sufficientiâ, spirituali pabulo largè pascebat, animabátque suos dictaminibus ac principijs spiritualibus illustrando, quâ viâ in spiritu juxta exigentiam vocationis, gradiendum esset. tempore præsertim recreationi & Colloquijs indulto; quod colloquij tempus